

vali tudi predstavniki ginekološko-akušerske sekcije Zbora liječnika Hrvatske.⁹

S temi dogodki je prenehala delovati skupna strokovna revija »Jugoslovenska ginekologija i perinatologija«.

Že od leta 1992 izhaja v Zagrebu »Gynaecologia et perinatologia«, ki je glasilo združenja za ginekologijo in perinatologijo hrvaškega zdravniškega društva z namenom, da nadaljuje poslanstvo »Jugoslovenske ginekologije in perinatologije«. Kljub dobremu namestu in sodelovanju nekaterih slovenskih zdravnikov v uredniškem svetu pa revija še ni dosegla popularnosti predhodnice.

Manj pa je poznano, da tudi združenje ginekologov in porodničarjev Srbije in Črne gore izdaja svoj časopis z naslovom »Ginekologija i perinatologija«, ki prav tako ne dosega uspešnosti skupne jugoslovanske revije.

Mnogi od naših mlajših kolegov ginekologov in zdravnikov ter drugih zdravstvenih delavcev ne poznajo strokovnega dela starejših kolegov in opravljenega poslanstva revije, ki je vedno z naklonjenostjo objavljala znanstvenoraziskovalne in strokovne prispevke slovenskih ginekologov ter drugih zdravnikov.

Objavljeni prispevki (bibliografija) v »Jugoslovenski ginekologiji i perinatologiji«, skupno 250 enot, s svojimi naslovi in vsebino prispevkov dokazujejo pomembno vlogo slovenskih zdravstvenih delavcev pri oblikovanju skupnih strokovno-doktrinarnih stališč na številnih področjih zdravstvene zaščite žensk v Sloveniji in širšem področju bivše Jugoslavije.

Zaključki

Zbrani bibliografski podatki »Jugoslovenske ginekologije i perinatologije« dokazujejo strokovni nivo časopisa in njegovo poslanstvo pri oblikovanju doktrinarnih stališč pri zdravstvenem varstvu žensk. Monotematske obravnave posameznih strokovnih problemov in prve objave pomembnih dosežkov v ginekologiji in perinatologiji dokazujejo to trditev. Tako je bila leta 1963 v posebni številki obravnavana genitalna tuberkuloza. V letu 1968 je bilo objavljeno poročilo o mikroanalizah fetalne krvi, leta 1969 pa je bilo v našem časopisu objavljeno prvo jugoslovansko poročilo o uporabnosti ultrazvočne diagnostike. Prva številka v letu 1973 je bila posvečena porodniškim problemom. Ob 70-letnici profesorja Franca Novaka je leta 1978 izšla številka, ki je obravnavala področje ginekološke onkologije. Leta 1980 je posebna številka predstavila probleme sterilizacije. Posebna številka leta 1981 je poročala o strokovnem razvoju Inštituta za načrtovanje družine. V naslednjih letih pa so izstopali prispevki o rakavih obolenjih maternice in dojke ter androloške teme. Leta 1985 se je Združenje za perinatalno medicino Jugoslavije odločilo za sodelovanje pri izdaji časopisa, ki je zato dobil novo ime »Jugoslovenska ginekologija i perinatologija«. Posledica tega so bili objavljeni prispevki, ki so obravnavali tovrstno problematiko in druge zadeve načrtovanja družine, med katerimi so pomembni članki o izventelesni oploditvi, ki se je v tem obdobju uspešno uveljavilo v ljubljanskem in kasneje tudi mariborskem centru.

Mnenja smo, da bo marsikdo z zanimanjem pregledal naslove in čas nastanka objavljenih prispevkov slovenskih avtorjev, ki predstavljajo delo in strokovna hotenja prve povojne generacije slovenskih ginekologov, in da bo pregled bibliografije vzpodbudil vsaj posamezne zdravnike sedanje in prihajajoče generacije, da bodo vložili v razvoj naše stroke vse svoje sposobnosti. Z izbiro svojega poklica so se zavezali takemu odgovornemu in zahtevnemu delovanju v svojem zdravniškem poklicu.

Seznam vseh prispevkov slovenskih zdravstvenih delavcev, ki so bili v tridesetletnem obdobju objavljeni v »Jugoslovenski ginekologiji i perinatologiji« in so razvrščeni po letih objave, Vam bomo posredovali na Vašo zahtevo.

Viri

1. Novak F. Izveštaj o radu Uprave udruženja ginekologa-opstetričara Jugoslavije. Ginek i opstet 1964; 4: 174–82.
2. Novak F. Ginekologiji i opstetriciji za put. Ginek i opstet 1961; 1: 1.
3. Lavrič V. Izveštaj urednika. Ginek i opstet 1964; 4: 97–8.
4. Pavlič Z. Prof. dr. sci. Predrag Drobnjak. Jugoslav ginek i opstet 1984; 24: 41–2.
5. Drobnjak P. Desetogodišnjica »Jugoslovenske ginekologije i opstetricije«. Jug ginek i opstet 1970; 10: 109–12.
6. Drobnjak P. Jugoslavenska ginekologija i opstetricija od 1961. do 1980. Jugoslav ginek i opstet 1981; 21: 1–2.
7. Rainer S. Izveštaj Savjeta časopisa »Jugoslovenska ginekologija i opstetricija«. Jugoslav ginek i opstet 1984; 24: 112–4.
8. Pavlič Z. Poruka glavnog urednika. Jugoslav ginek i perinatol 1991; 31: 3.
9. Drača P. Razvojni put udruženja ginekologa i akušera Srbije i Crne gore. XIV kongres ginekologa i opstetričara Srbije i Crne gore. Ginekologija i perinatologija 2005; 38 Suppl 1: 139–42.

Nekrolog

IN MEMORIAM – ELIZABETA VRANČIČ, DR. DENTALNE MEDICINE (1928–2008)

Marijana Šalehar

V soboto, 30. marca 2008, je umrla Elizabeta Vrančič. Malo pred svojo osemdesetletnico in kratek čas pred iztekom svojega zadnjega mandata kot predsednica sekcije upokojenih zdravnikov. Nepričakovano jo je izdalo njeno široko srce.

Doktorica dentalne medicine Elizabeta Vrančič je ugle dala luč sveta 2. aprila 1928 v Trebinju. Otroška in mladostniška leta je preživela v okolici Dubrovnika. Nato se je družina preselila na Štajersko. Po končani gimnaziji leta 1945 je delovala v številnih zobnih ambulantah: v vojni bolnišnici, v javni zobni kliniki v Mariboru, v Ljubljani v zobni ambulanti Nebotičnik, v zobni ambulanti v bolnišnici Petra Držaja. Nekatere zobne ambulante je pomagala ustanoviti, organizirala je njihovo delo in ga tudi vodila. Uspešno delo zobne asistentke je ni zadovoljevalo, zato je ob treh otrocih nadaljevala s študijem na Višji šoli za stomatologijo v Maribo-

ru. Po diplomi je kot višji dentist dobila mesto v zobni ambulanti Nebotičnik. Tudi to ji ni zadoščalo. Vpisala se je na stomatološko fakulteto v Ljubljani in tam kot izjemno prizadevna študentka leta 1970 tudi diplomirala. Kasneje se je še dodatno usposobila za zobozdravstvo predšolskih otrok. Njene odlične strokovne in organizacijske sposobnosti in človeške odlike so ji omogočile uspešno opravljanje dela direktorice Zdravstvenega doma Vič-Rudnik od leta 1976 do upokojitve leta 1982. Posvečala se je tudi pedagoškemu delu. Bila je med organizatorji dveletne šole za zobne asistentke v Mariboru, kjer je poučevala, prav tako tudi dolga leta na zobotehnični šoli. Od upokojitve dalje se je z vsem svojim žarom posvečala delu v Sekciji upokojenih zdravnikov SZD. Najprej kot tajnica sekcije in nato kot njena predsednica. Za vsa svoja prizadevanja je prejela leta 2003 visoko državno odlikovanje red za zasluge. Tega leta sem jo tudi spoznala. S svojo prekipeljo živo življenjsko energijo in vedrino je vodila sekcijo, ki se nekoliko razlikuje od drugih strokovnih sekcij SZD. Od svoje ustanovitve leta 1970 je to ena najbolj aktivnih sekcij SZD. Elizabeta Vrančič je bila njena predsednica več kot petnajst let.

Upokojitev pomeni za večino zdravnikov korenito spremembo. Nihče se je preveč ne veseli, marsikdo se zapre sam vase in se nagiba k osamljenosti in potlosti. Navajeni smo pač, da smo ljudem v pomoč. Po aktivnem in živahnem življenju mnogim počasi, a vztrajno grenijo življenje bolezni, omejena aktivnost in pomanjkanje družabnih stikov. Med člani sekcije najdejo nova poznanstva in obudijo stara prijateljstva. Zdravniki, ki so si pridobili v času opravljanja svojega poklica bogate strokovne in življenjske izkušnje, se še vedno zanimajo za napredek medicine, želijo uživati v kulturnih in družabnih prireditvah in preživljati oddih v različnih zdraviliščih.

Kot predsednica sekcije je Elizabeta Vrančič s pomočjo peščice kolegic opravljala orjaško delo. Sekcija organizira letno okrog 30 različnih srečanj: 10 strokovnih predavanj, 20 izletov, razstav in kulturnih prireditev in najmanj pet tedenskih bivanj v slovenskih zdraviliščih. Že dvajset let vzdržuje sekcija stanovske in prijateljske stike z upokojenimi zdravniki na Hrvaškem. Za naše štirideseto srečanje je bila še med nami. Posebej velja omeniti podeljevanje diplom jubilentom, ki dopolnijo 80 in 90 let, ter obiske in obdaritve bolnih in nepomičnih. Poleg stalnega načrtovanja in izvajanja načrtovanega, za kar je potrebovala svoje odlične organizacijske sposobnosti, je imela Elizabeta Vrančič lastnosti, ki so za dobro komunikacijo z ljudmi bist-

vene. Vedno je bila polna dobre volje in razumevanja za večkrat ne dovolj premišljene želje članov, ki so zahtevale tudi dobršno mero potrpljenja. S skromnimi sredstvi je znala pričarati čudeže. V šali je rada dejala, da sekcija garantira svojim članom praznovanje prve stoletnice, če se bodo držali pravil sekcije.

Ob njeni petinsedemdesetletnici ji je vodstvo SZD izkazalo spoštovanje s podelitvijo častnega članstva v SZD in sekcija upokojenih zdravnikov svojo hvaležnost s podelitvijo častnega članstva v sekciji upokojenih zdravnikov. Prav tako so ji podelili častno članstvo hrvaški upokojeni zdravniki. Širše družbeno priznanje ji je podelil predsednik države z visokim državnim odlikovanjem. Ob njenem odhodu se vsi, ki smo jo poznali, zavedamo, da je odšel človek odličnih lastnosti, žena, ki je do zadnjega delovala v splošno dobro in zlasti za upokojene zdravnike. Ostala nam bo v spominu kot posnemanja vreden zgled človečnosti, dobrote in veselja do življenja. Na tem mestu ji sekcija upokojenih zdravnikov SZD izreka globoko spoštovanje.

Z besedami njene dolgoletne prijateljice, dr. Marije Bock-Kalan, ki je prav tako odšla tik pred svojim osemdesetim letom, pa ji zaželimo:

*»... da se v miru odpočiješ,
a spomina nate ne prikriješ, med nami še živiš,
nas k posnemanju budiš.«*

Strokovna srečanja

8. EVROPSKI KONGRES O HEROINSKI ODVISNOSTI EUROPAD

Sofija, 29.–31. maj 2008

Jasna Čuk-Rupnik

Sofija je v kongresnem centru Kempinski gostila preko 300 strokovnjakov za zdravljenje opiatne odvisnosti iz kar 23 držav. Glavna organizatorica kongresa, EUROPAD, je sicer evropska organizacija (European Opiate Addiction Treatment Association), a mnogi udeleženci so prišli tudi iz Amerike, Avstralije in Azije, celo iz Nepala. Pri organizaciji so sodelovale še Svetovna zveza za zdravljenje opiatne odvisnosti, Služba za droge in kriminal pri Svetovni zdravstveni organizaciji in Italijanska zveza za kemične odvisnosti.

Okrogla miza z naslovom »40 let zagovora« je načela zelo bolečo realnost. Bolezen odvisnosti je kronična bolezen, ki jo bodo nekateri bolniki morali zdraviti vse življenje. Če jim pri tem ne bomo ustrezno pomagali, bodo programe zdravljenja zapuščali s slabo napovedjo izida. Zdravljenje odvisnosti od heroina z dolgo delujočimi opioidi dobiva zato v svetu vse večji pomen. Dobro organizirano in strokovno dorečeno zagotavlja odlične uspehe. Žal ga še marsikje spremljajo številna nasprotovanja laične pa tudi strokovne medicinske javnosti. Ta so trenutno najmočnejša v Ru-